

І.В. НІЛАБОВИЧ
(Ужгород)

ЧИСЛОВА ФОРМА ІМЕННИКА В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКОЇ ДВОМОВНОСТІ

УДК 81'367.622:81'246.2=161.2=162.4

Нілабович І.В. Числова форма іменника в контексті українсько-словацької двомовності; сторінок 12; кількість бібліографічних джерел – 19, мова українська.

Анотація. У статті розглянуто випадки нетотожностей числових форм іменника груп *singularia tantum* та *pluralia tantum* словацької мови у контексті українсько-словацької двомовності. Маємо на увазі факти різного числового оформлення українських та словацьких іменників, числові форми яких поза текстом не є тотожні, тобто, форма однини словацького іменника відповідає формі множини українського іменника, а форма множини першого – формі однини українського субстантиву.

Ключові слова: числова форма іменника, категорія числа іменника, *singularia tantum*, *pluralia tantum*, форма однини, форма множини.

Мови різняться між собою не тільки у системно-мовному, а й у мовленнєвому плані, у плані мовленнєвих традицій та особливостей вживання різних граматичних форм. Виходячи з позиції, що мова є віддзеркаленням характеру мислення її творців і носіїв (*В. фон Гумбольдт, О.О. Потебня*), можемо стверджувати, що форми категорії числа іменників є результатом важливості їх вираження у мові задля відбиття типу ментальності мовців.

Концептуальні тлумачення числових форм іменника з виявом їхніх семантичних парадигм та внутрішнім диференціюванням морфологічної, семантичної, дериваційної постають важливими, тому що уможлиблюють розгляд граматичних форм числа у їхньому системному ↔ узусному ↔ індивідуально-оказіональному виявах. Суттєвим є врахування тенденцій у системі числових форм іменника, значень і категорій. Зауважимо, що мовознавчими дослідженнями використання числових форм іменника у висловлюванні та у складі різних синтаксичних структур займалися багато українських, вітчизняних дослідників [5, 6, 7, 8]. Проте, у рамках словацького мовознавства, до сьогодні розгляд числової диференціації іменників на матеріалі словацької та української мов залишився поза увагою, питання передачі іменника зі словацької мови українською чи аналіз використання числових форм іменника у висловлюванні та у складі різних синтаксичних структур, як предмет окремого дослідження не ставилося. Поряд з іншими граматичними категоріями

іменника, з-поміж словацьких мовознавців категорію числа досліджували: В. Бланар, Л. Двонч, Я. Оравец, Й. Ружічка, Й. Фурдік, М. Соколова. Найфундаментальнішою працею дослідження граматичної категорії числа словацької мови є монографія “Rod, číslo a pád podstatných mien” Ф. Міка [11], який описав і розкрив особливості підходів до тлумачення обчислюваних іменників, іменників груп *singularia* та *pluralia tantum*.

Значущим є те, що цінність праць згаданих авторів полягає в утвердженні семантико-граматичного опису категорії числа іменника як закономірності, без осмислення яких об’єкт не може бути пізнаний в усій його складності й різноманітності. Водночас, орієнтовані на вивчення тих чи інших часткових аспектів лексичної і граматичної специфіки категорії числа іменника, праці цих дослідників не дають цілісного уявлення про феномен категорії числа на рівні граматичних категорій іменника. Таким чином, недостатнє вивчення категорії числа іменників у словацькій мові, а також завдання практичного характеру, пов’язані передусім із вибором правильного числового оформлення іменника і засвідчують актуальність теми пропонованого дослідження, новизна якого умотивована комплексним характером аналізу числових форм іменника та широким діапазоном вияву у контексті українсько-словацької двомовності.

Метою дослідження є визначення числових форм українських та словацьких субстантивів, встановлення співвідносності числових форм субстантивів груп *singularia tantum* та *pluralia tantum* словацької мови, у випадку, якщо їх українські відповідники є іменниками групи *singularia* чи *pluralia tantum* або ж подаються в обох числових формах, урахувавши при цьому коливання, розбіжності та узус числових форм субстантивів обох мов. Предметом дослідження стали іменники словацької мови в їхньому кількісному вимірі, зафіксовані у нормативних словниках [17, 18, 19].

У межах вирішення поставленого нами питання зрозумілим є те, що повної відповідності числової категорії іменників у досліджуваних хоча і споріднених слов’янських мовах не зафіксовано і не може бути встановлено в силу відмінностей аналізованих мов. Усталене розуміння категорії іменникового числа як такої, «яка позначає кількість предметів і складається з двох співвідносних форм того самого слова – форми однини та форми множини» [3: 92,12, 13].

Як свідчить фактичний матеріал, випадки різного числового оформлення словацьких та українських іменників у контексті українсько-словацької двомовності, пояснюються мовними чинниками, оскільки за певними словацькими іменниками чи лексико-семантичними варіантами та їхніми українськими відповідниками історично закріпилися різні числові форми. Йдеться

про факти різного числового оформлення українських та словацьких іменників, числові форми яких поза текстом не є тотожні, тобто форма однини словацького субстантиву відповідає формі множини українського іменника, а форма множини першого – формі однини українського субстантиву.

На рівні названих іменників за категорійним числовим значенням, простежуються порушення співвідношення форм числа у контексті українсько-словацької двомовності. У процесі дослідження нами виокремлено три структурні типи у вираженні нетотожностей числових форм іменника, а саме:

1. Мовно-системні відмінності на паралелі *pluralia tantum* словацької мови ↔ форма однини або/і форма множини в українській мові.

2. Мовно-системні відмінності на паралелі форма однини словацької мови ↔ *pluralia tantum* або форма множини в українській мові.

3. Нетотожності у числовому оформленні обчислюваних іменників.

1. Відмінності на паралелі форма однини словацької мови ↔ *pluralia tantum* в українській мові.

Числове оформлення словацьких іменників однини засвідчує несиметричний характер мовного знаку. Йдеться про еквіваленти, коли словацький іменник або його лексико-семантичний варіант вживається у формі однини, а український субстантив, що позначає те ж поняття, кваліфікується як *pluralia tantum* і використовується у мовленні виключно у числовій формі множини.

Наприклад: *apartmán, -ny* / апартаменти (множин.); *džungľa* / джунглі (множин.); *kozlík, -ky* / козли (множин.); *kuloár, -re* / кулуари (множин.); *finančnictvo* / фінанси (множин.); *imanie, -ia* книжн. / авуари (множин.); *kar, -y* / поминки, помини (множин.); *krstenie* / 1. хрещення, 2. хрестини (множин.); *luskáč, -če* / щипці для орхів (множин.); *masko* розм., / повзунки, розм. (множин.); *matolina, -ny* техн. / вичавки, спец. (множин.); *mrk* / сутінки (множин.); *náhrdelník, невідм.* / намисто; буси (множин.); *orloj* / куранти (множин.); *rampa, -y* / пампаси (множин.); *parfum* / парфуми (множин.); *podvečer* / сутінки (множин.); *polymér, хім.* / сутінки (множин.); *posiedka, -y* / посиденьки розм., заст. (множин.); *pošva, -y* / піхви (футляр для шаблі, меча) (множин.); *potlesk* / оплески, аплодисменти (множин.); *pôrod* / пологи (множин.); *prítmie, -ia* / сутінки (множин.); *rozprava, -y* / дебати (множин.); *ružepes, церк.* / чотки церк. (множин.); *schovávačka, -y* / хованки розм. (множин.); *schovávanka, -y* / хованки розм. (множин.); *skrývačka, -y* / схованки, хованки розм. (множин.); *sladká smotana, -y* / вершки. (множин.); *strelivo, -a* / боєприпаси (множин.); *súmrak* / сутінки (множин.); *šach, -y* / шахи (множин.); *šego* / сутінки (множин.); *štípec* / щипці (множин.); *taľafatka, -y, експрес.* / пересуди, розм. (множин.); *tlč, -e* / висівки (множин.); *tringelt, розм.* / чайові, розм. (множин.); *voňavka, -y* / парфуми (множин.); *zábradlie, -ia* /

перила (множин.); záhumenica / задвірки (множин.); záhumnie, -ia / задвірки (множин.); zmrákanie, -ia / сутінки (множин.); zmrknutie, -ia / сутінки (множин.); zverák, tex. / лещата (множин.).

Звісно, у випадку використання у мові оригіналу таких іменників у числовій формі однини зумовлює нетотожність у формах числа при перекладі, наприклад: “Právnik Miki pil, sociológ Jano študoval samizdatovú literatúru, romantik Elo písal básne, Ďuro so Sviťom hrali šach, ...” (Банаш, Зона Надшення, 161) – “Юрист Мікі випивав, соціолог Яно вивчав самвидав, романтик Ело писав вірші, Дюро зі Світ'ом грали шахи, ...” (Банаш, Зона Натхнення, 155).

2. Відмінності на паралелі *pluralia tantum* словацької мови ↔ форма однини або/і форма множини в українській мові.

Як зазначено вище, до досить поширеного структурного типу нетотожностей форм числа іменника належать випадки, коли словацький іменник вжитий у формі множини, чи є іменником групи *pluralia tantum*, а його український еквівалент є іменником *singularia tantum* або ж в українській мові відповідають різні за граматичним значенням числа еквіваленти. Наприклад, у словацькій мові іменник «*fašiangu*» належать до групи *pluralia tantum*, а його український еквівалент «*масляниця, масниця*» вживається в однині. До таких випадків нетотожностей форм числа іменника, які спричинені виключно мовними чинниками зараховуємо:

fascés (множин.), істор. / *фасція, -і; futures* (множин.), екон. / *ф'ючерс, екон.; gajdence* (множин.), експр. / *волинка, -и; gajdu* (множин.) / *волинка, -и; gajeje* (множин.) / *каторга, -и; heteroidy* (множин.), мед. / *геморой, мед.; hodiny* (множин.) / *годинник, -и; hody* (множин.) / *церковне свято, -а; husle* (множин.) / *скрипка, -и; kachle* (множин.) / *піч, печі; kamilky* (множин.), нар.-поет. / *ромашка, -и; kiahne* (множин.), мед. / *вісна, -и; klubovky* (множин.), розм. / *піч кахельна; koranice* (множин.) / *хутір у горах; križe* (множин.) / *поперек; kúpele* (множин.) / *курорт, тільки множ. лікувальні мінерал.джерела; kútiky* (множин.) / *заїди, одн. заїда; litanie* (множин.), церк. / *літія, -ї; majstrovstvá* (множин.), спорт. / *чемпіонат, -и; maskáče* (множин.), розм. / *камуфляжна форма; misie* (множин.), церк. / *місія, -ї; modráky* (множин.) / *комбінезон, -и; montérky* (множин.) / *спецівка, -и; nahováračku* (множин.), розм. / *сватання; poviny* (множин.) / *газета, -и; odbory* (множин.) / *професійна спілка; odpustky* (множин.), церк. / *індульгенція, -ї; okoviny* (множин.), хім. / *окалина, -и; oraľovačku* (множин.), розм. / *жіночий костюм для купання; orgie* (множин.) / *оргія, -ї; osýrky* (множин.), мед. / *кір, мед.; ovácie* (множин.) / *овація, -ї; päťdesiatiny* (множин.), розм. / *п'ятдесятиліття, п'ятдесятиріччя; plavky* (множин.) / *купальник, -и; pľúca* (множин.) / *легеня, -ї; pľúcka* (множин.), кух. / *лівер, -у; počty* (множин.) / *арифметика, -и; podvoje* (множин.) / *одвірок,*

-рка; *požitky* (множин.) / дохід, прибуток; *prahory* (множин.), геол. / архей; *príezvedy* (множин.), військ. / розвідка, -и; *príušnice* (множин.), мед. / свинка; *prvohory* (множин.), геол. / палеозой; *rytačky* (множин.) / сватання; *raňajky* (множин.) / сніданок, -и; *riadidlá* (множин.) / кермо; *rořáty* (множин.), церк. / різдвяна служба; *rozřaky* (множин.) / збентеження; *rukávce* (множин.) / блуза, -и з рукавами (частина нац.одягу); *sedemdesiatiny* (множин.) / сімдесятиліття; *skriptá* (множин.) / курс лекцій; *stanovy* (множин.) / статут, -и; *starohory* (множин.), геол. / протерозой; *stopky* (множин.) / секундомір; *stradivárky* (множин.) / страдиварі, невідм.; *suchotiny* (множин.), розм. / туберкульоз, мед.; *suchoty* (множин.), розм. / туберкульоз, мед.; *svatovci* (множин.), розм. / сваття, збірн.; *šediny* (множин.) / сивина, -и; *šestdesiatiny* (множин.) / шістдесятиліття; *tácky* (множин.) / тачка, -и; *řahačky* (множин.), розм., експр. / клонім; *textílie* (множин.) / текстиль; *tresky-řlesky* (множин.), експр. / балаканина, -и; *trampoty* (множин.) / клонім, -и; *úhrabky* (множин.) / полова, -и; *ústa* (множин.) / рот; *ústořká* (множин.), зменш.- пестл. / ротик (зменш.- пестл. до рот); *varhany* (множин.), муз. / орган; *vlačúhy* (множин.) / полоззя (збірн. до полоз); *výřalky* (множин.) / барда, -и; *výřvedy* (множин.) / розвідка, -и; *zářety* (множин.) / любовна пригода; *zářody* (множин.), розм., спорт. / змагання; *zřebe* (множин.) / конопатка, -и; *zředy* (множин.), розм. / розвідка, -и.

У цьому вимірі важливим є те, що унаслідок семантичного розвитку іменники цієї підгрупи можуть конкретизуватися, завдяки чому числові форми семантично наповнюються й починають виражати кількісні значення, ідентичні значенням однини та множини конкретних іменників. Однак, формально вони забезпечують лише значення множини. Наприклад, слова на кшталт назви ігор, розваг, змагань у своєму основному значенні існують лише у формі множини, що втілює суто формально-граматичне значення категорії числа. В активному вжитку з-поміж назв ігор та змагань використовується одиничний корелят *řokok* від плуратива *řokky*, що називає один предмет. Також відмітимо, що у розмовному стилі та повсякденному спілкуванні використовується форма однини *řetek* плуратива *řeteki*, який позначає конкретне проведення змагання, конкретне місце. Наприклад: *Najřkôr bol na řrograme řýchlostný řetek, v ktorom si Alexandra Varmusová pri štreľbe vybořovala pekne druhé miesto* (МҮ Kysucké noviny. Týždenník. Bratislava: Petit Press 17.07.2012); *Ďalej to budú řportové akcie, turnaj v řpeed řbedmintone, řkatový řetek, výřtavy řfotografií a řrác řetí* (МҮ Týždenník. Bratislava: Petit Press 25.09.2012). На нашу думку, такі мовні факти засвідчують процес динаміки категорії числа в сучасній мові.

3. Нетотожності у числовому оформленні обчислюваних іменників.

Різне числове оформлення іменників у контексті словацько-української двомовності може бути зумовлене і правилами узгодження числових форм у

складі словосполучення та правилами узгодження числових форм у більших контекстах. У деяких випадках заміни числових форм словацького іменника в українській мові можуть бути зумовлені виключно традиціями мовлення. Так, наприклад, там, де у словацькому реченні зазвичай вживається іменник в однині, в українському реченні може бути тільки форма множини відповідного іменника: *jazykový kurz* – мовні курси; *tá náhaha, to úsilie* – ці зусилля; *naša debata* – наші дебати; *medzinárodné rokovanie* – міжнародні переговори; *prijatie za člena* – прийняття в члени; *vstupného a členského poplatku* – вступного та членського внесків.

У межах розгляду питання числових форм іменника, слід зазначити, що заміни іменникових числових форм можуть бути зумовлені й соціально-культурними чинниками, оскільки у процесі перекладу, крім співставлення різних мовних систем, відбувається співставлення різних культур. Як правило, тексти вихідної мови адресовані носію вихідної мови і розраховані на його сприйняття. Вони цілкомитов відображають специфічні риси його психології, особливості соціально-культурного довкілля. При перекладі текст вихідної мови переадресовується носію цільової мови з іншими фоновими знаннями та культурою. Тому і відбувається прагматична адаптація вихідного тексту, тобто врахування та внесення поправок на соціально-культурні, психологічні та інші розбіжності між носіями вихідної та цільової мов [2:87]. Наприклад, носії словацької та української мов можуть використовувати різну кількість об'єктів у процесі виконання певної дії, що, відповідно, відображається числовими формами словацьких та українських іменників, які позначають ці об'єкти. Проте, для уникнення непорозумінь використовують ту числову форму іменника, яка відображає звичну для носія української мови кількість предметів. Так, усі лексико-семантичні варіанти словацького іменника «*informácia*» вживаються, як правило, у формі множини «*informácie*», тоді як український субстантив «*інформація*», залежно від значення, вживається виключно в однині. Розбіжності у числовому оформленні словацького та українського іменника простежуються у лексико-семантичних варіантах зі значенням: 1. «відомості про які-небудь події, чинсь діяльність» та 2. «відомості, що обробляються в контактi людиною». Український субстантив у цих значеннях вживається у формі тільки однини, а словацький – як правило, у формі множини (2. тільки у формі множини): *tie informácie / ця інформація; ústné informácie* – усна інформація; *základné, všeobecné, detailné informácie / основна, загальна, детальна інформація; informácie pre pacientov, pre používateľov výroby / інформація для пацієнтів, для користувачів*. Наприклад: **Bližšie informácie a úplné podmienky ponuky nájdete na www.toyota.sk** (MY Liptovské noviny. Týždenník. Bratislava: Petit Press 24.09.2012). Totiž napriek tomu, že v

médiách znelo, že vláda rozhodla či vláda zakázala, nešlo o pravdivé, ale nepresné **informácie** (SME. Denník. Bratislava: Petit Press 25.09.2012.). V médiách už prebehli **informácie** o tom, že naši absolventi patria k najlepšie zarábajúcim v národnom hospodárstve a prakticky nepoznajú nezamestnanosť (MY Nitrianske noviny. Týždenník. Bratislava: Petit Press 24.09.2012).

На противагу, відмітимо і повний збіг форм числа іменника у контексті словацько-української двомовності. Наприклад: лексико-семантичні варіанти словацького і українського іменника «*roznanie*» / «*знання*», залежно від значення, вживається виключно в однині чи множині. Розбіжності у числовому оформленні словацького та українського іменника не простежуються, а навпаки, у лексико-семантичному варіанті зі значенням “сукупність відомостей з якої-небудь галузі, набутих у процесі навчання, дослідження”, субстантиви у цьому значенні вживаються у формі множини, наприклад: *Vedecké poznatky poukazujú na to, že fyzická aktivita je účinná len v tom prípade, ak je dostatočne intenzívna* (SME. Magazin zdravia. Bratislava: Petit Press 20.09.2012).

Розглядаючи чинники, що зумовлюють заміну числових форм словацьких іменників протилежною формою числа українського субстантиву, слід згадати і про особливість контекстів міжмовної транспозиції. Як відомо, контекст є надзвичайно важливим для розуміння значення, яке передає та чи інша лексична одиниця. Йдеться про випадки, що зумовлюють нетотожність у формах числа. Наприклад, у словацькій мові, за словником VSRS іменники назви деяких установ, святкових днів, вживаються у формі множини, втім, в український субстантив, що позначає те ж поняття, використовується у мовленні виключно у числовій формі однини [15: 44]:

<i>Súbor mexických tancov</i>	<i>Колектив мексиканського танцю</i>
<i>Súbor piesní a tancov</i>	<i>Колектив пісні і танцю</i>
<i>Závod na výrobu filmov</i>	<i>Фабрика кіноплівки</i>
<i>Deň učiteľov</i>	<i>День вчителя</i>
<i>Divadlo mladých (pre mládež)</i>	<i>Театр юного глядача</i>
<i>Dom učiteľov</i>	<i>Будинок вчителя</i>
<i>Spoločnosť pre kultúrne styky so zahraničím</i>	<i>Товариство культурного зв'язку із закордоном</i>
<i>Deň baníkov</i>	<i>День шахтаря</i>
<i>Deň geológov</i>	<i>День геолога</i>
<i>Deň hutníkov</i>	<i>День металурга</i>
<i>Deň študentov</i>	<i>День студента</i>

<i>Medzinárodný deň programátorov</i>	<i>День комп'ютерника</i>
<i>Medzinárodný deň žien</i>	<i>Міжнародний жіночий день</i>
<i>Deň matiek</i>	<i>День матері</i>
<i>Deň otcov</i>	<i>День батька</i>
<i>Medzinárodný deň lesov</i>	<i>Міжнародний день лісу</i>
<i>Deň železničiarov</i>	<i>День залізничника</i>
<i>Svetový deň kníh a autorských práv</i>	<i>Всесвітній день книги і авторського права</i>
<i>Deň tuleňov</i>	<i>День тюленя</i>
<i>Deň korytnačiek</i>	<i>День черепахи</i>
<i>Medzinárodný deň prekladateľov</i>	<i>Міжнародний день перекладача</i>
<i>Deň archeológov</i>	<i>День археолога</i>
<i>Deň novinárov</i>	<i>День журналіста</i>
<i>Medzinárodný deň lekárov</i>	<i>Міжнародний день лікаря</i>
<i>Deň energetikov</i>	<i>День енергетика</i>
<i>Medzinárodný deň colníkov</i>	<i>Міжнародний день митника</i>
<i>Medzinárodný deň divadiel</i>	<i>Міжнародний день театру</i>

Підсумовуючи наші міркування щодо числової форми іменника у контексті українсько-словацької двомовності, ми врахували і рівень граматичної системи мови, і рівень функціонування граматичних одиниць у складі висловлювання. Тобто, попередньо дослідивши граматичну систему в статисті, з огляду на класифікативність, у нашому дослідженні ми звертаємося до її динамічного аспекту, тісно пов'язаного з комунікацією, прагматикою мовлення. Адже сліпе повторення форм числа у контексті словацько-української двомовності може актуалізувати не актуалізоване використання цієї форми у мові оригіналу та надати невластивих їй відтінків значення. Саме тому, на наш погляд не варто недооцінювати труднощі при передачі граматичних форм категорії числа іменників зі словацької мови українською. Стверджуємо, що наведені приклади, які зумовлюють різне числове оформлення іменників у словацькій та українській мовах аж ніяк не вичерпують усі випадки невідповідностей, які притаманні не лише лексиці, а й словотвору, морфології та синтаксису. Отримані результати в ході нашого дослідження засвідчують, що категорія числа іменників цілком закономірне різнопланове й надзвичайно поширене явище, зумовлене неоднаковістю мисленневої та мовної категоризації людиною на-

вколишньої дійсності. У цілому ж потужність цієї категорії виявляється цілком послідовно, що й забезпечує її стабільність у системі категорій іменника як однієї з провідних.

Література

1. Великий глумачний словник сучасної української мови / Уклад. і гол. Ред. В. Т. Бусел. – Ірпінь : ВТФ Перун, 2005. – 1728 с.
2. Виноградов В.С. Лексические вопросы перевода художественной прозы. – Москва: Издательство Московского университета, 1978. – 174 с.
3. Вихованець, І., Городенська, К. Теоретична морфологія української мови: Академ. граматики укр. мови [Текст] / І. Вихованець, К. Городенська; За ред. І. Вихованця. – К. : Універ. видавництво «Пультари», 2004. – 400 с.
4. Горшкова И.М. Категория числа при сопоставительном анализе (на материале русского и чешского языков) // Научные доклады высшей школы. Филологические науки. – 1977. – №4. – С. 93 – 101.
5. Горшкова И.М. О функционировании числовых парадигм в близкородственных языках // Сопоставительное изучение грамматики русского языка с чешским языком и другими славянскими языками. – Москва: Издательство Московского ун-та, 1983. – С. 196 – 205.
6. Есперсен О. Философия грамматики: Пер. с англ. – Москва: Едиториал УРСС, 2002. – 408 с.
7. Категория количества в современных европейских языках / Под ред. В.В. Акуленко. – Киев: Наукова думка, 1990. – 283 с.
8. Ревзин И.И. Так называемое «немаркированное множественное число» в современном русском языке // Вопросы языкознания. – 1969. – №3. – С. 102 – 109.
9. Blanar V.: Morfológické kategórie vlastných mien. In: Jazykové kategórie v teórii a praxi. Zborník štáti. Red. J. Kačala. Bratislava: Univerzita Komenského 2005, s. 21 – 52.
10. Majtán M.: História slova raňajky. – Kultúra slova, 32, č. 2, 1998. – S. 84 – 87.
11. Miko, F.: Rod, číslo a pád podstatných mien. – Bratislava: Vydavateľstvo SAV, 1962. – 252 s.
12. Morfológia slovenského jazyka. Red. J. Ružička. – Bratislava: Vydavateľstvo SAV 1966. – 896 s.
13. Oravec, J., Bajžiková, E., Furdík, J.: Súčasný slovenský spisovný jazyk. Morfológia. 2. vyd. – Bratislava: SPN, 1988. – 232 s.
14. Palkovič K.: Zmena gramatických kategórií pri prevzatých slovách. – Slovenská reč, 43. č.5. 1978. – S. 281 – 286.
15. Rybák J.: Kapitoly o jazyku a prekladaní. – Smena, 1982. –41 – 46.
16. Slovenčina na konci 20. storočia, jej normy, perspektívy. Sociolinguistika Slovaca 3. Zost. S. Ondrejovič. Bratislava, Veda 1997. – 352 s.
17. Slovník súčasného slovenského jazyka / Hl. red. Klára Buzássyová, Alexandra Jarošová. – Zv. 1 (A–G). – Bratislava: Veda, vydavateľstvo SAV, 2006. – 1134 s.; Zv. 2 (H–L). – Bratislava: Veda, vydavateľstvo SAV, 2011. – 1088 s.

18. Šaling, S., Ivanová-Šalingová, M., Maníková, Z.: Veľký slovník cudzích slov. – Bratislava – Veľký Šariš, SAMO, 2000. – 1328 s.

19. Veľký slovensko-ruský slovník. – Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1979–1995. – D. I–VI.

ЧИСЛОВАЯ ФОРМА СУЩЕСТВИТЕЛЬНОГО В КОНТЕКСТЕ УКРАИНСКО-СЛОВАЦКОГО ДВУЯЗЫЧИЯ

И.В. Нилабович

Аннотация

В статье рассмотрены случаи несоответствия числовых форм существительного групп *singularia tantum* и *pluralia tantum* словацкого языка в контексте украинско-словацкого двуязычия. Имеем в виду факты различного числового оформления украинских и словацких существительных, числовые формы которых вне текста не тождественны. Например, форма единственного числа словацкого субстантива соответствует форме множественного числа украинского существительного, а форма множественного числа первого – форме единственного украинского субстантива.

Ключевые слова: числовая форма существительного, категория числа существительного, *singularia tantum*, *pluralia tantum*, форма единственного числа, форма множественного числа

NUMERICAL FORM OF THE NOUN IN THE CONTEXT OF THE UKRAINIAN-SLOVAK BILINGUALISM

Ivanna NyLabovych

Summary

The article deals with cases of nonidentical numeric form of the noun group's *singularia tantum* and *pluralia tantum* Slovak language in the context of the Ukrainian-Slovak bilingualism. I mean all the facts of numerical processing Ukrainian and Slovak nouns numerical form outside the text which are not identical, ie, the singular noun corresponds Slovak Ukrainian noun plural form and plural form of the first - the singular noun Ukrainian.

Key words: numerical form of the noun, category number, *singularia tantum*, *pluralia tantum*, singular, plural.